

Д-р Славко Сасајковски

**“DON’T CRY FOR ME,
ARGENTINA“**

DOMINGO FELIPE

“MINGO“ CAVALLO

(Аргентинското сценарио и нео-либералниот идеолошко – политички кредибилитет на Вашингтонскиот консензус)

РЕЗИМЕ

Аргентина, барем засега, очигледно нема потреба да плаче за Cavallo-виот неолиберализам (со сите контроверзности на конкретниот аргентински модел), затоа што (умерено) левите социјално - економски политики на Kirchner во основа ефикасно ги стабилизираа аргентинската економија и општество. Успехот на Kirchner и неуспехот (Аргентинското сценарио) на Cavallo, темелно го затресоа Вашингтонскиот консензус како “акционен план“ на неолибералната глобализација.

Key words: Domingo Cavallo, Nestor Kirchner, Аргентинско сценарио, Вашингтонски консензус, неолиберална глобализација.

Slavko Sasajkovski, Ph.D.

**”DON’T CRY FOR ME,
ARGENTINA”**

DOMINGO FELIPE

“MINGO” CAVALLO

(The Argentinean Scenario and the Neo-Liberal Ideological-Political Credibility of the Washington Consensus)

ABSTRACT

Argentina, at least so far, has no evident reason to cry for Cavallo’s neo-liberalism (with all the controversies of this specific Argentinean model) since the (moderate) left socio-economic policies of Kirchner have fundamentally and efficiently stabilized the Argentinean economy and society. Kirchner’s success and Cavallo’s failure (the Argentinean scenario) have essentially undermined the Washington Consensus as an “action plan” of the neo-liberal globalization.

Key words: Domingo Cavallo, Nestor Kirchner, Argentinean scenario, Washington consensus, neo-liberal globalization.

ПРЕДГОВОР

“Don’t Cry for Me, Argentina“ со длабока меланхолија, од балконот на Casa Rosada, пееше Madonna, тема композирана од Andrew Lloyd Webber, а на стихови од Tim Rice (со првобитен наслов “ It’s Only Your Lover Returning “), како најголем хит од мјузиклот Evita, посветен на харизматичната и легендарната Eva (Evita) Peron.

Evita во тој момент беше потполно свесна за неизбежното финале на најзината болест. Но тоа не беше “обична“ болест, не беше тоа болест на “обичен“ човек (на “обична“ жена), тоа беше болест (и смрт) на симбол, на метафора, на персонификација, на цела една нација (Аргентинската), нација (како и секоја друга нација) со богата историја, интензивно исполнета едновременно и со возлети и со падови, и со доблести и со срамови, и со успеси и со порази; но, во секој случај, нација која копнее по подобар живот, по благосостојба, по респект и самореспект, токму такви какви што беа тие за кои слушаше, кои ги гледаше и кои доаѓаа од северната “половина“ на “големиот“ (“обединетиот“) американски континент – од Соединетите американски држави.

Evita (Maria Eva Duarte de Peron, 7 мај 1919 – 26 јули 1952 г.), не беше “обична“ сопруга на некој претседател - аргентинскиот претседател Juan Domingo Peron (1895 – 1974г.), и тоа за време на првиот негов претседателски мандат (1946 – 1952г.), таа беше копнеж, беше надеж, беше желба, како нож зарieni во срцата на бројните аргентински девојки кои сонуваа да ја повторат токму тие “пепелашката“ среќа на Evita (сосема краткотрајна, “некрофилно“ кажано – но токму толку кратка колку што беше потребно да се зацврстат, да се мултиплицираат, да ескалираат - митот и легендата) ; со животна траекторија од ендемската беда на длабоката провинција, преку “трошењето“ на “супстанциите“ на женственоста низ “underground“ локалите на велеградот, до светлите одаи на моќта на Casa Rosada, таа фактички (седно дали заслужено или незаслужено) беше дивинизирана.

Evita во суштина беше, ако може така да се каже, “популистичкото себство на перонистичкиот популизам“ (тавтолошката “доза“ содржана во претходната конструкција е свесна и намерна, со единствена цел таа да добие поголема и поизразита пластичност) – беше манипулација, беше конструкција, беше инструмент, беше spin.

На можната (ефектна) употребна вредност на “Don’t Cry for Me, Argentina“ (како метафора, како симбол, како персонификација, како сигнификација, како стигматизација) се сети авторот на овој текст тогаш кога во миг се најде соочен со “очајно“ белата емпатија на word документот на кој требаше да напише неколку abstract редови како “иницијација“ во (уште еден негов) текст чија тема е проблемот на идеологијата на неолиберализмот и неговата глобализација (она што се вика Неолиберална глобализација) ; и посебно фокусиран тој проблем низ призмата на идеолошко – политичките специфики на неговата корелација со феноменот на Аргентинското сценарио.

ВОВЕДЕН ФОКУС

Попрецизно зборувајќи, и “потесно“ дефинирајќи ја темата на овој текст, тоа е ударот (и неколку негови покрупни идеолошко – политички последици) што Аргентинското сценарио им ги зададе на идеолошко – политичкиот кредибилитет на идеологијата на неолиберализмот, неолибералните социјално – економски политики и нивната глобализација (неолибералната глобализација) . “Don’t Cry for Me, Argentina“ / “It’s Only Your Lover Returning“, Evita, Madonna, Andrew Lloyd Webber, Tim Rice, само го прават “мостот“ преку кој (во тоа сме потполно уверени) со ефектна оригиналност (и неконвенционалност, која сигурно дека не го урива научниот дигнитет на овој текст) воведно се влегува во така дефинираната тема.

Дилемата / “дилемата“ (зависно со какви теориски / идејни и идеолошко – политички диоптрии се гледа) е, дали Аргентина треба да плаче за неолибералните социјално – економски политики, чија персонификација беше Domingo Cavallo (како “суперминистер“ за економија), со сите нивни контроверзности (посебно во однос на доизграденоста / дооформеноста на конкретниот аргентински модел на валутен одбор) ; дали навистина мораше да се случи тоа што на крајот се случи (иако работите тргнаа на арно – барем што се однесува до воспоставувањето на монетаристички дефинираната макроекономска стабилност) ; каде се случи фаталниот пресврт; дали мораше до крај (ортодоксно / “догматски“) да се почитуваат принципите и, уште повеќе, точките на Вашингтонскиот консензус (неговата “шема“ / неговата “формула“); како се случи современата генерација на аргентински перонистичко – популистички (секој популизам по дефиниција е лев во однос на неговите социјално – економски политики) политичари да се фати во стапицата на идеолошката цврстина на неолибералниот “крај на историјата“.

И, понатаму, каква ли ќе биде судбината на алтернативните, оние во основа (умерено) левите, социјално – економски политики, исто така на современите перонистички политичари во Аргентина (пред се, на Nestor Kirchner и на неговиот “суперминистер“ за економија Roberto Lavagna), кои ја извлекоа нацијата од “калта“ на неколкудневната вистинска анархија, и во основа успешно ги стабилизираа аргентинската економија и општество. И, што е најсуштествено во рамките на темата: какви ќе бидат токму последиците (идејните и идеолошко – политичките) од таа судбина по глобалниот (не само на латиноамериканскиот) кредибилитет на (алтернативни на неолибералните) левите идејни и идеолошко – политички стојалишта и профилации.

DOMINGO CAVALLO VS NESTOR KIRCHNER / ROBERTO LAVAGNA

Премногу е еклатантна потребата да се започне со генерална (рамковна) презентација на основните теориски / идејни и идеолошко – политички определби врз кои се градеа и преку кои беа рационализирани неолиберал-

ните (десните) социјално – економски политики на Domingo Cavallo наспроти оние (левите / умерено левите) на “двоецот“ (без кормилар - во ликот на Бретонвудските близнаци) Nestor Kirchner - Roberto Lavagna.

Domingo Cavallo како “суперминистер“ за економија во 1991г. (со докторат по економија од Harvard University) го изработи и го имплементираше планот за неолиберални реформи (проследени со соодветни политики, базирани на неолибералните принципи, така како што ги определува авторот на овој текст - монетаризам / монетаристички дефинирана макроекономска стабилност, приватна сопственост / приватизација, либерализација, дерегулација; односно на “точките“ на Вашингтонскиот консензус – така како што ги определува John Williamson) на аргентинската економија, со посебен нагласок на воведувањето на конвертибилност (План за конвертибилност) на националната валута (врзана во сооднос 1:1 со \$, практично - воведување на нова валута). Во одредена мера, Cavallo-овие политики, но не како целосно заокружени концепт и модел на социјално – економски политики, почна да ги инаугурира и да ги имплементира уште во текот на 1980-ите години кога беше поставен за претседател на Централната банка. Тогаш Cavallo програмско – политички особено (парцијално) се заврте кон обезбедување на разни видови на монетарно – финансиска поддршка (олеснувања во работата) на приватниот бизнис / приватните претпријатија.

Цавалло своите неолиберални идеолошко – политички позиции целосно ќе може концептуално да ги афирмира и практично да ги спроведува за време на администрацијата на претседателот, “перонист“ (Justicialist Party; Justicialist Party - Spock Search), Carlos Menem (1989 – 1999г.), кога во услови на “галопирачка“ инфлација и рецесија (“стагфалација“), во 1991г., ќе стане министер за економија (се до 1996г.) со одврзани ингеренции (“суперминистер“) во однос на средувањето (неолибералното реформирање) на аргентинската економија. Cavallo успеа, на неолиберални основи, да ја стопира инфлацијата (од 5. 000% на годишно ниво во текот на 1980-ите години на 0% во текот на 1990-ите години), да спроведе масовна приватизација на државните економски ресурси (државните претпријатија) – нафтената индустрија; телекомуникациите; електричната енергија; индустријата на природен гас; авиопревозот; две телевизиски станици; челичната и петрохемиската индустрија; хотели; 10.000 км. на патишта;...; со тоа и да ја отвори аргентинската економија за странските инвеститори, достигнувајќи фантастично ниво на економски раст (БДП порасна за 35% во периодот 1990 – 1994г.) .

И не само тоа, туку Cavallo, како убеден неолиберал, неолиберално идеолошко – политички чепна и во аргентинската Социјална држава, таква каква што беше, но, за аргентински прилики, сепак, нудеше и даваше одредена сигурност за добар дел (слоеви) од реалната социјална стратификација на општеството. Во таа смисла, Cavallo го приватизира пензискиот систем (пензиските шеми), а тоа всушност беше најдрастичниот негов потег на трагата на нужноста од балансирање на државниот буџет - анулирање на неговиот дефицит (Rofman).

Во 1996г., по претседателскиот реизбор на Menem, Cavallo ќе отпадне од владиниот кабинет, со обвинувања за направен криминал во приватизационите постапки. Учествуваше на претседателските избори во 1999г. и го заведе третото место.

Но, во 2001г. неолиберално фундираната економија западна во проблеми кои на крајот (во декември 2001г.) доведоа до нејзин тотален дебакл. Таа едноставно банкротираше, целиот банкарски систем прогласи неликвидност, населението излезе на улиците крадејќи масовно се и сепшто низ продавниците, се случи токму тоа - Аргентинското сценарио (подолу во текстот, во делот со наслов Аргентинско сценарио, доста опширно и детално е објаснето што е тоа што се случи, односно, кое е “сценариото“ на Аргентинското сценарио). Значи, во таа 2001г. новиот претседател Fernando de la Rúa (тој не беше “перонист“, беше претседателски кандидат на Сојузот за работа, правда и образование предводен од Радикално – граѓанската унија), соочен со сосема реалната извесност за уривање на националната економија, ќе ја побара соработката и помошта на Cavallo враќајќи го на неговата “суперминистерска“ позиција. Cavallo ќе го направи тоа што сметаше дека треба да го направи (и тоа подолу, во спомнатиот дел од текстот, е елаборирано), очигледно прагматски отстапувајќи (само) од некои неолиберални премиси (и тоа во крајната фаза од кризата), што ќе доведе до расипување (прекин) на односите со ММФ. Cavallo сфати дека кредитите од ММФ се безнадежно безначајни во споредба со нужностите што ги диктираше природата на социјално – економската состојба на теренот. Но сето тоа, сите тие напори, сите тие потези, беа едно големо Ништо, сето тоа беше апсолутно залудно, лавината на економската (примарно, финансиската) криза уништуваше се пред себе. Тогаш падна и претседателот De la Rúa (го наследи Ramon Puerta, нов министер за економија стана Jorge Capitanich), беше прогласен крај на конвертибилноста на валутата, односно нејзината врсаност во сооднос 1:1 со \$, беше прогласена девалвација, фиксниот курс беше заменет со флукутирачки, се случи и раст на инфлацијата - 40% во 2002г. (Who is Domingo Cavallo?; Cavallo: Written...; Cavallo: Argentina...; Cavallo: Lessons...; Cooney; Whalen).

Како “летечки“ заклучок, може да се констатира дека, ете, така е тоа во политиката, и воопшто во животот: Cavallo се врати на политичката сцена да спаси што може да се спаси од неговото “животно дело“, не успевајќи да го спречи банкротот на националната економија, некои би рекле – заслужено, некои други би рекле – незаслужено, стана персонификација, стана симбол, на “економското и вкупното општествено зло“ на неолибералните реформи и неолибералните социјално – економски политики, замислете: и тоа како економист и политичар припадник на политичко – партиска опција која со децении беше синоним на латиноамериканскиот популизам – “перонизмот“ (Cochran; Peronism...; Argentina: Peronism...; Horowitz;), а “по дефиниција“, нели, популистичките (Walker; Krastev; Graber; Zizek) социјално – економски политики нужно мора да се леви (зашто самиот социјален амбиент, самата социјална

стратификација, како такви ги детерминираат), станаа - Cavallo, идеологијата на неолиберализмот и неолибералните социјално – економски политики, страшило со кое латиноамериканската левица ги плашеше и ги плаши избирачите, станаа неверојатно погодни и продуктивни за спроведување на успешен анти - неолиберален spin doctoring (Tiffen; Sanchez; Stockwell) .

Велат дека делото најмногу по крајот се памети, дека крајот го одбележува целото дело. Така и делото на Cavallo по крајот се памети - сеедно дали тој самиот навистина е заслужен за таквиот крај (ова се однесува на периодот 1996 – 2001г. кога други управува со неговото “дело“), и дали тој можеше да влијае на екстерните шокови, пред се, на кризите во Мексико (Gould) и во Југоисточна Азија (Pettway) .

Nestor Carlos Kirchner Ostojic стана претседател во 2003г. (неговиот мандат заврши во 2007г., кога беше избрана неговата сопруга Cristina Fernandez de Kirchner), по неколкуте “листопадни“ претседатели, со темелно претседателско идеолошко – политичко определување дефинирано како “враќање на републиката на еднаквостите“ (Sherr), определба која јасно укажува на реafirмирање на основите на перонистичките (и тој доаѓа од Peron-овата партија) социјално – економски политики, определба зајакната и преку Kirchner-овата блиска соработка со левиот / умерено лев (во рамките на актуелните латиноамерикански идеолошко – политички констелации) и успешен бразилски претседател Lula Da Silva.

Kirchner одлучи да го задржи (преземајќи го од претседателската администрација на Eduardo Duhalde) на “суперминистерската“ позиција за економија Roberto Lavagna. Тоа се покажа како негов клучен политичко – кадровски потег. Lavagna беше тој, кој како “суперминистер“ за економија (левичарски) го конципираше и го реализираше размонитирањето на Cavallo-вото “животно дело“, при што, покасно, неговите социјално – економски политики - Економскиот план во 14 точки (Lavagna) ќе ги продолжат наследниците на “суперминистерската“ позиција – Felisa Miceli (поранешна студентка на Lavagna) и Miguel Gustavo Peirano; односно, тој беше оној кој успешно ги санираше последиците на Аргентинското сценарио, преку неколку (времето го потврди како) клучни (анти - неолиберални) потези: девалвацијата; флукуирачкиот курс; анулирањето на “челично“ детерминантната (супериорната) позиција на ММФ (особено на жестока критика беше изложен концептот на ММФ за структурно прилагодување); реструктурирање на надворешниот долг (со прилично големи дисконти од повеќе од 2/3 од долгот), што овозможи да започнат нови разговори со ММФ на рамноправна основа, значи без наметнување на диктати од страна на ММФ кон Владата на Аргентина; определбата за поголема улога на државата во економијата (вклучително и подржавување на некои претходно приватизирани државни фирми – пред се, енергетските компании) и свртувањето кон социјалните проблеми, и тоа како приоритет бр. 1. (Schamis; Jones; Argentina’s Nestor Kirchner. . .) .

Може да се констатира дека, по дебаклот на неолибералниот (десниот) социјално – економски концепт и по неговата замена со леви социјално – економски политики Арентина ни од далеку нема така квалитетни економски перформанси како што имаше во текот на “позитивниот“ периодот од примената на неолибералните социјално – економски политики, се разбира ако стандардите, критериумите и мерилата за таквата оцена се принципите на неолиберализмот и точките на Вашингтонскиот консензус. Во таа смисла, во Арентина, преку спроведувањето на левите социјално – економски политики не е анулирана инфлацијата (како најголемо социјално - економско зло согласно со неолибералните премиси) и нема таков бурен раст на националниот БДП како што преходно во овој текст беше елаборирано. Но, исто така факт е дека во Арентина не е темелно нарушена макроекономската стабилност така (монетаристички) како што неа ја дефинира идеологијата на неолиберализмот – инфлацијата не дивее и обезбеден е умерен (но, стабилен) економски раст. Арентинската левица, исто како и вкупната латиноамериканска левица, во основа ја сфатија потребата (и водат соодветни социјално – економски политики согласно со таа потреба) од воспоставување на монетаристички дефинираната макроекономска стабилност (стабилност поставена на сидра кои по својата природа се монетарни агрегати), но, исто така, се разбира, сето тоа проследено (комплементирано) со варијации на имплементираниите политики кои главно се однесуваат на димензионираностите (квантификациите) на спомнатите агрегатни сидра на таквата макроекономска стабилност – квантификации кои, сепак, нема и навистина не ги уриваат темелите на концептот, заедно, сосема нормално, со посакуваните и очекуваните негови (на концептот) практични резултати.

Во оваа смисла зборувајќи, латиноамериканската левица својот идеолошко – политички идентитет темелно го гради и го легитимира низ конципирањето, осмислувањето и имплементирањето на леви социјално – економски политики, кои прифаќајќи ги основите на неолибералниот концепт на монетаристички дефинираната макроекономска стабилност, својот лев идеолошко – политички идентитет и легитимитет доминантно го градат и го корелираат на основите на реафирмацијата на улогата на државата во социјално – економскиот живот (државното балансирање на острите рабови на несаканите ефекти на закономерностите на неолиберално определените “челични“ пазарни слободи) ; во тој контекст, се реафирмира и важноста за целокупниот општествено – економски живот на државната сопственост врз компаниите кои преку својата дејност остваруваат некој поширок (јавен) општествен интерес; исто како што се рефирмира и потребата од соодветна државна заштита на националната економија пред евентуалните атаки од страна на пазарно конкурентни надворешни (странски) економски субјекти; идеолошко – политички се реафирмира латиноамериканската левица и преку полето на респектирањето на достоинството, моќта и улогата на Социјалната држава / Државата на благосостојба. (Castaneda; Grandin: Latin. . . ; Weisbrot; Panizza).

ВАШИНГТОНСКИОТ КОНСЕНЗУС И НЕОЛИБЕРАЛНАТА ГЛОБАЛИЗАЦИЈА

Синтагмата Вашингтонски консензус ја формулира John Williamson, во 1990г. (Williamson: From. . .), со цел преку неа да го означи комплексот на ставови договорени во триаголникот меѓу Владата на САД (поточно – Трезорот / Министерството за финансии), Меѓународниот монетарен фонд и Светската банка за обнова и развој (во периодот, почнувајќи од средината на 80-ите па се некаде до почетоците на 90-ите години од минатиот век) . Овие ставови всушност се обврска преземена од страна на Бретонвудските близнаци, како и WTO, да дизајнираат, наметнуваат и со тоа да имплементираат неолиберални (Bourdieu) социјално – економски политики во земјите во транзиција, пред се во Латинска Америка (Сасајковски, 2005) . На тој начин Консензусот (во поново време американската Влада зборува за договор а не за консензус, нешто што би можело да биде “страшно“ сигнификантно и индикативно) претставува “програма за структурно прилагодување / структурни (радикални) реформи“, која не треба да се сфаќа како цел самата за себе, туку исклучиво само како средство, како определен вкупен (заокружен социјално – економски и правен) амбиент кој треба и мора да резултира со стабилен и одржлив економски раст (ова е базичната идеолошка рационализација на Консензусот) .

Вашингтонскиот консензус е изграден на основите на суштинските принципи (“икони“) на неолиберализмот: монетаризмот - монетаристички дефинираната / втемелената макроекономска стабилност (Сасајковски, 2004); приватната сопственост (и приватизацијата) ; либерализацијата; и, дерегулацијата.

Williamson во една прилика ги има дефинирано следните точки на Консензусот (преку кои всушност се операционализираат и треба да се имплементираат претходно наведените основни принципи на неолиберализмот): гарантирана фискална дисциплина (буџетскиот дефицит, ако воопшто го има, мора да биде минимален и не смее да се покрива на некој инфлаторен начин – со печатење на пари од страна на централната банка); пренасочување на приоритетите на јавната потрошувачка - со поткопување на трошоците на социјалната држава / државата на благосостојба и воопшто трошоците на државниот интервенционизам (Сасајковски: Социјално – економски..., 2001); реформа на даночниот систем (комбинација на ширење на даночните основи со паралелно намалување на даночните стапки) ; финансиска либерализација (примарно се мисли на воведување на пазарни каматни стапки) ; конкурентен курс на националната валута (мора да се има единствен девизен курс кој, пак, ќе треба да обезбеди надворешнотрговска конкурентност); либерализација на трговијата и намалување на царините - вонцаринските давачки треба да се заменат со царини со ниска стапка, што практично значи во распон 10 – 20% (Khor) ; унапредување на директните странски вложувања (заради тоа треба да се укинат вештачките ограничувања и да се изедначи статусот на домашните

и странските инвеститори); приватизација на државните претпријатија (Сасајковски: Неолибералната..., 2001); дерегулација на економијата и јакнење на конкуренцијата (посебно значајно е олеснувањето на постапката за основање и регистрирање на фирми) ; строга, ефикасна и без големи трошоци законска заштита на сопственичките права - сигурно дека не треба да се потенцира примарноста на заштитата на приватната сопственост (Georg) .

Кога се зборува за неолиберална глобализација (De Long), во суштина, треба да подразбираат и да се мисли на напорите и активностите за глобализација на спомнатите базични принципи на неолиберализмот. Односно, треба да се подразбираат и да се мисли на напорите и активностите за глобализација на одредени конкретни идеолошки модели (Lebovitz) преку кои и на база на кои се глобализираат (Duchrow) точките (оније на Williamson) на Вашингтонскиот консензус. Тоа значи осмислување и дефинирање на пакет на соодветно конкретни социјално – економски политики (пред се на владата на САД, Бретонвудските близнаци и Светската трговска организација) преку кои се настојува да се операционализираат и имплементираат (практично да се всадат) елементите (аспектите, димензиите, компонентите) од комплексот на содржинската структура на Консензусот, и тоа буквално на секоја социјална точка (секоја општествена заедница, секој државен ентитет) на земјината топка.

Сите овие неолиберални принципи, како и нивниот оперативен израз преку точките на Консензусот - така како што нив ги детектира и идентификува John Williamson, сосема лесно се распознаваат (и) кај социјално – економските политики во Аргентина, чиј што промотор, идеолог (рационализатор) и имплементатор беше токму Domingo Cavallo. Тешкиот пораз (крахот, колапсот) на тие такви неолиберални социјално – економски политики не можеше да не биде едновременно и ист таков колапс на аргентинската економија - едноставно банкротира целокупната аргентинска економија. Се случи она што нашироко стана познато, (негативно) популарно преку синтагмата Аргентинско сценарио, и што имаше изразито експлицитни последици и на теориски и на идеолошки план, а со тоа и на планот на дизајнирање и имплементирање на конкретни социјално – економски политики, секако и на планот на изборните резултати (претседателски) и политичките судбини на низа значајни политички партии, политички движења и политичари – поединци во Латинска Америка. Аргентинското сценарио, по дефиниција, се бара и се наоѓа (тоа се става) во темелот на објаснувањето на идеолошко – политичкиот “метеорски“ лет на латиноамериканската левица.

АРГЕНТИНСКОТО СЦЕНАРИО

Навистина овој текст не е примарно економски текст, не е текст кој треба (на економско ниво) да ја претстави, проанализира и да ја објасни економската / економско – финансиската техника на дизајнирањето и имплементирањето на социјално – економските политики во Аргентина во времето на

Cavallo, како и економската / економско – финансиската страна на реалните / егзактните последици од таквите (ортодоксно неолиберални – согласно со Вашингтонскиот консензус) социјално – економски политики, заедно со, се разбира, и соодветните заклучоци / синтези (значи, сето она што како комплекс се нарекува Аргентинското сценарио) . Напротив, овој текст пледира примарно да има политичко - социолошка (па и политиколошка) природа, со негова првенствена политичко – социолошка свртеност кон проблемот на идеологијата на неолиберализмот и нејзината глобализација преку мноштвото на неолиберални социјално – економски политики, односно на неолиберални социјално – економски елементи / компоненти / аспекти присутни кај мноштвото политики кои иманентно ги дефинира и практично ги реализира било која влада на било која држава. Но и покрај таквата политичко – социолошка определеност на текстов, на ова место едноставно мораме (тоа го бара самата природа на проблемот за кој пишуваме) поконкретно да се задржиме речиси на сите оние економско – финансиски компоненти кои објективно влегуваат во конотативната структура на синтагмата Аргентинско сценарио.

Неподелено е мислењето дека главен виновник за ескалацијата на тешката економско – финансиска криза во која се наоѓаше аргентинското општество се лошите владини политики, но не на самиот почеток на спроведувањето на неолибералната - ММФ-овска - (Williamson: The Role. . .) Програма на структурно прилагодување (практично, Вашингтонскиот консензус), туку тогаш кога кризата силно затропа на вратата на аргентинската економија и општество. Аргентинската влада се одлучи на неколку потези кои ја продлабочија кризата: ги подигна даночните стапки; “ ги замрзна “ банкарските депозити; го девалвира пезосот; и, насилно ги конвертира доларските банкарски депозити и договори во пезоси.

Аргентинската влада на 1 април 1991г., во време на долготрајна висока инфлација (во 1989г. стапката на инфлација беше речиси 5000%) и слаба (всушност “никаква“) стопанска активност и раст (во периодот 1980 – 90г. просечната годишна стапка на економски “раст“ изнесуваше минус 9%), воспостави аранжман на валутен одбор (Heakal; Hanke), што значи дека државата управувањето со Националната (централната) банка и со нејзината монетарна политика требаше целосно да го препушти на ММФ.

Воведувањето на валутниот одбор беше втемелено врз определбата на конвертибилност на националната валута - План за конвертибилност (Diaz – Bonilla; Valdmanis), што есенцијално подразбира дека Националната банка со закон беше задолжена да обезбеди ефективно сервисирање (изразено во американски долари) нејзините вкупни монетарни обврски. Притоа, намерно или не, беше предвидено државните обврзници (номинирани во американски долари) максимално да можат да учествуваат во вкупното покритие на примарни пари до 1/3, а не целосно како што тоа го предвидува класичниот / ортодоксниот валутен одбор. Ова значи дека во стварност покриеноста на погоре спомнатото ефективно сервисирање беше 66% а не 100%. Ова е местото кое вообича-

ено се “ експолатира “ во тврдењата дека всушност Аргентинското сценарио е продукт не на премногу неолиберализам од страна на ММФ, туку, напротив, Сценариото е продукт на суштествена недоследност при спроведувањето на валутниот одбор. Девизниот курс на пезосот, пак, во однос на американскиот долар, беше утврден на нивен сооднос 1 : 1. Патем кажано – ортодоксното планирање и спроведување на валутен одбор се покажа како успешно во Бугарија (Gulde) .

Првите резултати од овие мерки, заедно со мерките на фискалната и на структурната политика (отворање на економијата кон странската конкуренција, нејзино дерегулирање, даночни реформи и приватизација) беа доста успешни. Така, месечната стапка на инфлацијата од околу 30% во март 1991г. беше симната на само 0,4% во текот на 1994г (справувањето со инфлацијата како суштина на политиките на ММФ, односно како врвно економско – финансиско зло согласно со идеологијата на неолиберализмот), а, воедно, ваквите политики доведоа и до значителен раст на економијата и на извозот.

Меѓутоа, во 1995г. се случи валутната криза во Мексико (криза на монетарната политика и криза на целокупниот систем на деловно банкарство) под чие дејство (и) од Аргентина почнува да се повлекува странскиот капитал (дојден на бранот на либерализацијата), сомневајќи се (на вистина треба интензивно да се проучува влијанието на психолошките фактори врз економско – финансиските состојби и тенденции) дека и во Аргентина може да се случи истото она што се случи во Мексико. Проблемот првично беше надминат преку кредити добиени од американски банки, затоа што валутниот одбор не подразбираше (не бараше) покриеност / гарантираност на депозитите на деловното банкарство од страна на резервите (девизни и златни) на централната банка, туку само на државните финансиски обврски (примарните пари) .

Истото ова се случи и во 1998г. предизвикано од азиската валутна криза – бегаше странскиот капитал, слабееше и конкурентноста на извозот (да не забораваме: пезосот беше врзан за американскиот долар и не смееше да девалвира како евентуална подршка на извозот), сето тоа предизвикувајќи рецесија и неликвидност (неможност да се сервисира јавниот и надворешниот долг - 132 милијарди \$), како и фискален дефицит (зајакнат со почетокот на реформата на пензискиот систем во 2000г.) .

И тука, во тој момент, влетува во игра Cavallo, односно неговиот план (поставен на јасни неолиберални основи / принципи и спроведуван преку недвосмислено неолиберални социјално – економски политики) за драстично намалување на јавната потрошувачка. Планот на Cavallo, доследно неолиберално, предвидуваше восогласување на нивото на јавната потрошувачка строго со нивото на буџетските приходи - идеологијата на неолиберализмот (како и Вашингтонскиот консензус), нели, кристално чисто, предвидува и бара напуштање на владини политики поставени (или, подржани) на основите на буџетско – дефицитарното финансирање, без оглед на сите можни објаснувања и образложенија во однос на тоа што (кои општествени цели) буџетски дефици-

тарно ќе се финасираат. И, како второ, планот на Cavallo предвидуваше замена на старите договори со доверителите со нови поповолни, со што ќе се овозможеше склучување на нов stand – by договор со ММФ и добивање (во рамките на тој договор) на нови средства за сервисирање на надворешните долгови.

Намалувањето на јавната потрошувачка ја продолжи и продлабочи рецесијата – на крајот на 2001г. кумулативното намалување на БДП изнесуваше 12%, а официјалната стапка на невработеност достигна 20%. Cavallo, обидувајќи се да спаси што може да се спаси, го менува сидрот на девизниот курс на националната валута (50% \$ и 50% g). Оваа мерка, во пакет со вкупните состојби на економијата (погоре елаборирани), предизвика страв од девалвација и повлекување во средината на 2001г. од банките на 8 милијарди \$. Cavallo, како контрамерка, го ограничи повлекувањето на штедните депозити, како и изнесувањето на американски долари од земјата, на што ММФ ја прекина соработката со образложение дека во тој момент (преку таа мерка) се напушта неолибералната профилираност на владините политики.

Во декември 2001г. кризата ескалираше со улично насилство, беше прогласен фактички банкрот на целата национална економија (вклучително со фактички прогласена неликвидност и пропаст генерално на банкарскиот систем), по што Cavallo беше сменет, падна и целата влада, а валутниот одбор беше анулиран на почетокот на јануари 2002 г. (Schuler; Quispe – Agnoli; Anantha – Nageswaran; Footer) .

На крај, некако елементарно рекапитулирајќи, факт е дека валутниот одбор во Аргентина доминантно беше поставен на неолибералните основи на политиките на ММФ, исто како што е факт и тоа дека во неговата концепцираност имаше и одредени (можеби и суштествени) отстапувања. Како факт може да се смета и тоа дека Cavallo, тогаш кога пожарот на кризата максимално се разгоре, се обиде да не ги почитува основите на Одборот, нешто што се третира како компонента на амбивалентност на неговите политики, односно како заматување на бистрината на неолибералниот профил на тие политики.

Јасно, во овој текст, кој има амбиција доминантно да биде политичко – социолошки текст посветен на одредени страни / аспекти на проблемот на идеологијата на неолиберализмот и неговата глобализација (неолибералната глобализација), нема да навлегуваме во прашањето на исправноста на економско – финансиската техника / технологија на реализацијата на концептот на валутниот одбор во Аргентина, туку, само на елементарно ниво (толку колку што просторот тоа ни го дозволува) ќе го констатираме она што доминантно (политичко – социолошки) не интересира. Имено, тоа е фактот дека Аргентинското сценарио и на теориски / идеен / концептуален план, воедно и на идеолошко – политички план, темелно силно ги затресе угледот и кредибилитетот на идеологијата на неолиберализмот. Така, се јавија / се јавуваат бројни негови теориски оспорувања, исто како што се дизајнираа(т) политичко – владини програмски определби и се градеа / се градат и се спроведуваа(т) социјално – економски политики на темелни социјално – економски определувања

кои најдиректно и најексплицитно можно претставуваат отклонување и негирање од / на неолибералните принципи и на Вашингтонскиот консензус (нели, како “ акционен план “ на неолибералната глобализација) .

Во оваа смисла, токму Аргентинското сценарио се употребува(ше) како крунски аргумент на жестоката критика на која концептот на неолибералната глобализација го изложи, на пример, “еден“Joseph Stiglitz (Stiglitz: Dealing...; Стиглиц; Stiglitz: Ethics...), вистински дисидент од редовите на Бретонвудските близнаци (беше потпретседател и главен економист на Светска банка, беше и главен економски советник на William J. Clinton некаде до половината на неговиот прв претседателски мандат), со неспорен теориски / научен кредибилитет (поткрепен и со Нобеловата награда за економија - во 2001г.) . Во оваа смисла да го потенцираме и тоа дека Stiglitz, по напуштањето на Банката, стана главна ѕвезда на заседанијата на Светскиот социјален форум (Сасајковски, 2007), како форум кој треба да биде противтежа и непомирлива негација на Светскиот економски форум, односно на концептот и политиките на неолиберализмот / неолибералната глобализација.

Аргентинското сценарио, факт е и тоа, стана крунски аргумент во политичко – партиската борба на “зелениот континент“, односно Сценариото од страна на аналитичарите се бара и најчесто се наоѓа во самиот темел на објаснувањето на големите изборни успеси на латиноамериканската левица, и тоа и на онаа умерената – на пример, Michelle Bachelet (Чиле), Luiz Inacio Lula Da Silva (Бразил), и на онаа порадикалната – на пример, Rafael Correa (Еквадор), Daniel Ortega (Никарагва), како и на онаа најрадикалната – на пример, Hugo Chavez (Венецуела), Evo Morales (Боливија) - класификација на умереност и радикалност која, сосема јасно, важи под еден најстрог можен услов: мерка за радикалност, односно за умереност, да биде нивниот програмско – идеен и идеолошко – политички однос кон принципите на неолиберализмот - така како што нив ги дефинира авторот на овој труд, или, пак, кон точките на Вашингтонскиот консензус - така како што тие точки ги дефинира John Williamson.

На ова место неизбежно виси / лебдее сенката (“духот“) на генерал Augusto Pinochet. Имено, Pinochet е успешна социјално – економска приказна. Тој, прифаќајќи го неолиберализмот на неговото време (1974 – 90г.), прифаќајќи ги неолибералните принципи и примерите на успешните неолиберални социјално – економски политики - Тачеризмот (Wilby) и Реганомиката (Rothbard) - успеа на високо ниво да ја стабилизира вкупната чилеанска економија, се разбира, така како што социјално – економската стабилизација ја дефинира идеологијата на неолиберализмот. Pinochet покажа дека радикалната економска слобода, радикалната економска демократија (онаа неолибералната), не мора да биде паралелно проследена и со исто таков квалитет на политичка слобода и демократија. Сосема спротивно на тоа, Pinochet-овиот (блескав) неолиберално – економски успех беше конципиран и остварен во услови на вистински крвав политички тоталитаризам на од него предводената воена хунта. (Siavelis; Cypher) . Патем кажано - основите на овој Pinochet-ов неолиберали-

зам (принципите на идеологијата на неолиберализмот), сосема јасно, дека се класична и типична забранета зона за евентуална интервенција на идеолошко – политички лево ориентираната актуелна чилеанска претседателка Michelle Bachelet, и тоа строго како нејзина најдлабоко можно фундирана рационална и прагматска политичка позиција. Нејзиното (умерено) левичарење се изразува строго во рамките на Pinochet-овиот неолиберализам, и тоа како одредено нивелирање на некои од најизразитите социјално – економски ефекти и состојби на чилеанскиот неолиберализам. (Grandin: Michelle Bachelet. . . ; Wachter) .

Нема простор во овој текст (исто како што нема простор за фрлање барем на најминимален сноп на аналитичка светлина и врз цела низа на многу битни пооделни прашања кои органски влегуваат во тематскиот “ координатен систем “ на овој текст) да се задржуваме на успехот во Бразил (Бразил е идеолошко – политички лева успешна приказна) на левите социјално – економски политики на Lula Da Silva (Greider; Burbach), само со намера да го заклучиме ова поглавје од текстот (“во една реченица“) би потенцирале дека, акциите (и нивните политички носители) на неолибералната глобализација (глобализацијата на идеологијата на неолиберализмот) повеќе од очигледно мораат да се откажат од строго нацртани шеми на неолиберални социјално – економски политики, и дека, во таа смисла, во основа не откажувајќи се од принципите на неолиберализмот, мораат најпрецизно можно да водат сметка за природата и структурата на вкупноста на националните општествени околности / состојби (и политички, и социјално – економски, и социо – културни, и социјално – психолошки, и. . .) .

ЗАКЛУЧНА ЕСЕНЦИЈА

Cavallo не успеа да го одржи во живот своето “животно дело“, не успевајќи да го спречи банкротот на аргентинската национална економија, станувајќи така персонификација “економското и вкупното општествено зло“ на неолибералните реформи и неолибералните социјално – економски политики, воедно станувајќи страшило со кое латиноамериканската левица ги плашеше и ги плаши избирачите.

Делото на Cavallo, барем засега, останува да се памети по неговиот неславен крај, сеедно дали тој самиот е заслужен за таквиот крај (ова се однесува на периодот 1996 – 2001г. кога други управува со неговото “дело“), и дали тој можеше да влијае на екстерните шокови (пред се, на кризите во Мексико и во Југоисточна Азија) .

Nestor Kirchner, комплеметарно со неговиот “суперминистер“ за економија Roberto Lavagna, на базата на нивното кардинално и круцијално идеолошко – политичко позиционирање дефинирано како “враќање на републиката на еднаквостите“, ревитализирајќи го во одредена мера и политичкиот прагматизам на перонистичкиот популизам, ги реafirмираа идентитетот и леги-

тимитетот на левите идеолошко – политички профилирања и соодветните социјално – економски политики на латиноамериканскиот континент.

Современата латиноамериканска левица својот идеолошко – политички идентитет темелно го гради и го легитимира низ конципирањето, осмислувањето и имплементирањето на леви социјално – економски политики кои, прифаќајќи ги основите на неолибералниот концепт на монетаристички дефинираната макроекономска стабилност, својот лев идеолошко – политички идентитет и легитимитет доминантно го градат и го корелираат на основите на реафирмацијата на улогата на државата во социјално – економскиот живот; во тој контекст, се реафирмира и важноста за целокупниот општествено – економски живот на државната сопственост врз компаниите кои преку својата дејност остваруваат некој јавен општествен интерес; исто како што се реафирмира и потребата од соодветна државна заштита на националната економија пред евентуалните атаки од страна на пазарно конкурентни странски економски субјекти; идеолошко – политички се реафирмира латиноамериканската левица и преку полето на респектирањето на достоинството, моќта и улогата на Социјалната држава / Државата на благосостојба.

РЕФРЕНЦИ (редоследот е според нивното појавување во текстот)

- Rofman Rafael: The Pension System and the Crisis in Argentina, www.brandeis.edu/ibs/rosenberg_papers/rofmán_paper.pdf.
- Who is Domingo Cavallo?, www.hemi.nyu.edu/eng/events/who.html
- Cavallo Domingo: Argentina and the IMF During the Two Bush Administration, [www. Cfr.org/content/publications/...](http://www.Cfr.org/content/publications/)
- Cavallo Domingo: Lessons From the Stabilization Process in Argentina, 1990 – 1996, www.kc.frb.org/Publicat/sympos/1996/pdf/...
- Cooney Paul: Argentina at the Abyss, www.geocities.com/tercercoloquio2...
- Whalen Christopher: Sneak Attack, www.rcwhalen.com/pdf/TIE_Whalen_MJ01.pdf.
- Cochran Bert: What is Peronism, www.marxists.org/history/etol/newspape/amersocialist/amersoc_5802
- Horowitz Joel: Peronism and Argentina, www.findarticles.com/p/articles/mi_qa3688/is_199910/ai_n8857045
- Walker Jesse: We Are All Populists Now, www._www.reason.com/news/show/122082.html - 25k
- Krastev Ivan: The populist moment, www.eurozine.com/articles/2007-09-18-krastev-en.html - 34k
- Graber Mark: A Thick and thin: Interdisciplinary conversations on populism, law, political science, and constitutional change, www.findarticles.com/p/articles/mi_qa3805/is_200111/ai_n9014540
- Zizek Slavoj: Against the Populist Temptation, www.lacan.com/zizpopulism.htm - 83k
- Tiffen Rodney: Under (spin) doctor's orders, www.theage.com.au/articles/2004/10/20/1097951764549.html
- Sanchez Julian: Political spin doctors, www.findarticles.com/p/articles/mi_m1568/is_6_36/ai_n6343971
- Stockwell Stephen: From Bard to Spin Doctor: Continuities in strategy and style, www.griffith.edu.au/school/art/text/oct00/stockwell.htm.
- Gould David M. : Mexico's Crisis: Looking Back to Assess the Future, www.dallasfed.org/research/er/1995/er9502a.pdf.
- Pettway Richard H. : Asian financial crisis: The role of China and Japan in the post – Asian crisis era (or solution), www.findarticles.com/p/articles/mi_qa3674/is_199910/ai_n8852781
- Sherr Kirk: Argentina: Presidential Elections and Beyond, www.ffip.com/infobriefs041803.htm
- Schamis Hector E. : Argentina: Crisis and Democratic Consolidation, www.acme.highpoint.edu/~msetzler/LatA...
- Jones Mark P. : Consolidating Kirchner's Control. The 2005 Elections in Argentina., www.drclas.harvard.edu/revista/articles/view/857 - 16k
- Castaneda Jorge G. : Latin America's Left Turn, www.foreignaffairs.org/20060501faessay85302/jorge-g-castaneda/latin-america-s-left-turn.html

- Grandin Greg: Latin America’s New Consensus, www.thenation.com/doc/20060501/grandin-39k
- Weisbrot Mark: Latin America Shifts Left: It’s the Economy, www.commondreams.org/veews06/0114-27.htm - 24k
- Panizza Francisco E. : Social Democratisation of the Latin American Left, www.cedla.uva.nl/60_publications/PDF_files_publications/79RevistaEuropea/79Panizza.pdfh
- Williamson John: From Reform Agenda. A short history of the Washington Consensus and suggestions for what to do next, www.imf.org/external/pubs/ft...
- Bourdieu Pierre: The Essence of Neoliberalism., www.mondediplo.com/1998/12/08bourdieu-30k
- Сасајковски Славејко: Неолиберализмот како идеолошка рамка на социо - економските промени на македонското општество, реферат на научен собир “ Промените на македонското општество “, Институт за социологија при Филозофски факултет - Скопје, Скопје, 2005
- Сасајковски Славејко: Идеологијата на неолиберализмот, макроекономската стабилност и економскиот развој, реферат на научен собир “ Макроекономската стабилност и економскиот развој “, Здружение за одржлив развој, ГТЗ - Проект за поддршка на приватниот сектор, Министерство за економија на РМ, Скопје, 2004.
- Сасајковски Славејко: Социјално – економски функции на неолибералната држава, реферат на научен собир “ Партиципацијата во креирањето на нови бизниси и вработувања “, Економски институт – Скопје и Фондација “ Фридрих Еберт “, Скопје, 2001.
- Khor Martin: Rethinning Liberalization and Reshaping the WTO., www.globalpolicy.igc.org/socecon/tusc/davos/khor/htm
- Сасајковски Славејко: Неолибералната идеолошко - политичка рамка на приватизацијата, реферат на научен собир “ Постприватизацијата во Македонија и Бугарија “, Фондација “ Фридрих Еберт “ и ИСППИ, Охрид, 2001
- Georg Susan: A Shot History of Neoliberalism., www.globalpolicy.org/globaliz./econ/histneol.htm
- De Long I. Bradford: “ Globalization “ and “ Neoliberalism “ ., www.econ161.berkeley.edu/econ-articles/reviews/alexkafka.html
- Lebovitz Mihael A. : Ideology and Economic Development., www.monthreview.org/0504lebowitz.htm
- Duchrow Ulrich: Alternatives to Neoliberal Globalization., www.indymedia.org/uk/en/2007/08/...
- Williamson John: The Role of the IMF: A Guide to the Reports, www.petersoninstitute.org/publications/pb/pb.cfm?ResearchID=66
- Heakal Reem: What Is A Currency Board?, www.investopedia.com/articles/03/051503.asp
- Hanke Steve H. : The Disregard for Currency Board Realities, www.cato.org/pubs/journal/cj20n1/cj20n1-7.pdf.
- Diaz – Bonilla Carolina, Diaz – Bonilla Eugenio, Pineiro Valeria, Robinson Sherman: Argentina: The Convertibility Plan, Trade Openness, Poverty and Inequality, www.undp.org/rblac/finaldrafts/eng/Chapter4.pdf

- Valdmanis Vincent: Destroying Argentina, www.bard.edu/bgja/bardpolitik/vol1/iv-article1.pdf
- Gulde Anne - Marie: The Role of the Currency Board in Bulgaria's Stabilization, www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/1999/09/gulde.htm#author
- Schuler Kurt: The Collapse of Argentina's Convertibility System: A Failure of Central Banking, www.users.erols.com/kurrency/convertibility.pdf
- Quispe - Agnoli Myriam & Kay Stephen: Argentina: The End of Convertibility, www.frbatlanta.org/invoke.cfm?objectid=AAECA5A0-...
- Anantha – Nageswaran V. : Lessons from Argentina crisis, www.thehindubusinessline.com/2002/01/07/stories/...
- Footer Kevin: Can Cavallo save Argentina?, www.findarticles.com/p/articles/mi_m0OQC/is_9_2/ai_100439527...
- Stiglitz Joseph: Dealing with Debt: How to Reform the Global Financial System, www.globalpolicy.org/soecon/bwi-wto/critics/2003/sp03reform.htm
- Стиглиц Јозеф: Глобализацијата и незадоволставата од неа, www.geosities.com/n_olivermk/jStiglitz.htm?200728
- Stiglitz J. E. : Ethics, Market and Government Failure, and Globalization, www.2.gsb.columbia.edu/.../jstiglitz/download/2003_Ethics_Market_and_Government_Failure_and_Globalization.pdf
- Сасајковски Славек: Светскиот социјален форум и неолибералната глобализација, реферат на меѓународна научна конференција “ Глобализација на бизнисите “, Економски факултет – Прилеп, Охрид, 2007.
- Wilby Peter: Thatcherism's final triumph, www.prospect-magazine.co.uk/article_details.php?id=7800 - 56k.
- Rothbard Murray N. : The Myths of Reaganomics, www.mises.org/fullstory.asp?control=1544 - 129k.
- Siavelis Peter: Economic Reforms in Chile: From Dictatorship to Democracy. www.findarticles.com/p/articles/mi_qa4000/is_200310/ai_n9310783
- Cypher James M. : Is Chile a Neoliberal Success?, www.dollarsandsense.org/archives/2004/0904cypher.html.
- Grandin Greg: Michelle Bachelet: Hurling Toward 100 Days, www.coha.org/New_Press_Releases/New_Press_Releases_2006/06.33_Chile_Bachelet.htm
- Wachter Paola: Chile, Bachelet Style, www.cipresearch.fuhem.es/pazyseguridad/docs/Chile,_Bachelet_style.
- Greider William & Rapoza Kenneth: Lula Raises the Stakes, www.thenation.com/doc/20031201/greider
- Burbach Roger: Brazil's Begins to Throw Off Austerity Plans, www.counterpunch.org/burbach03252004.html

ДОКУМЕНТИ (редоследот е според нивното појавување во текстот)

- Justicialist Party, www.crwflags.com/Fotw/Flags/ar%7Djus.html - 15k;
- Justicialist Party - Spock Search, www.spock.com/q/%22Justicialist-Party%22 - 91k
- Cavallo Domingo: Written Testimony of Domingo Cavallo before the Senate Committee, www.senate.gov/~foreign/testimony/2006/CavalloTestimony060622.pdf
- Peronism, www.languages.londonmet.ac.uk/pwr/peronism.htm - 38k; Argentina
- Peronism and After, www.swlearning.com/economics/kennett/kennett2e/argentina_chapter.
- Lavagna Roberto: Address by the Governor for Argentina at the Third Plenary Session, www.idbdocs.iadb.org/wsdocs/getdocument.aspx?docnum=516886.
- Argentina’s Nestor Kirchner: Peronism without the tears, www.coha.org/New_Press_Releases/New_Press_Releases_2006/06.08_Kirchner_distinct.html